

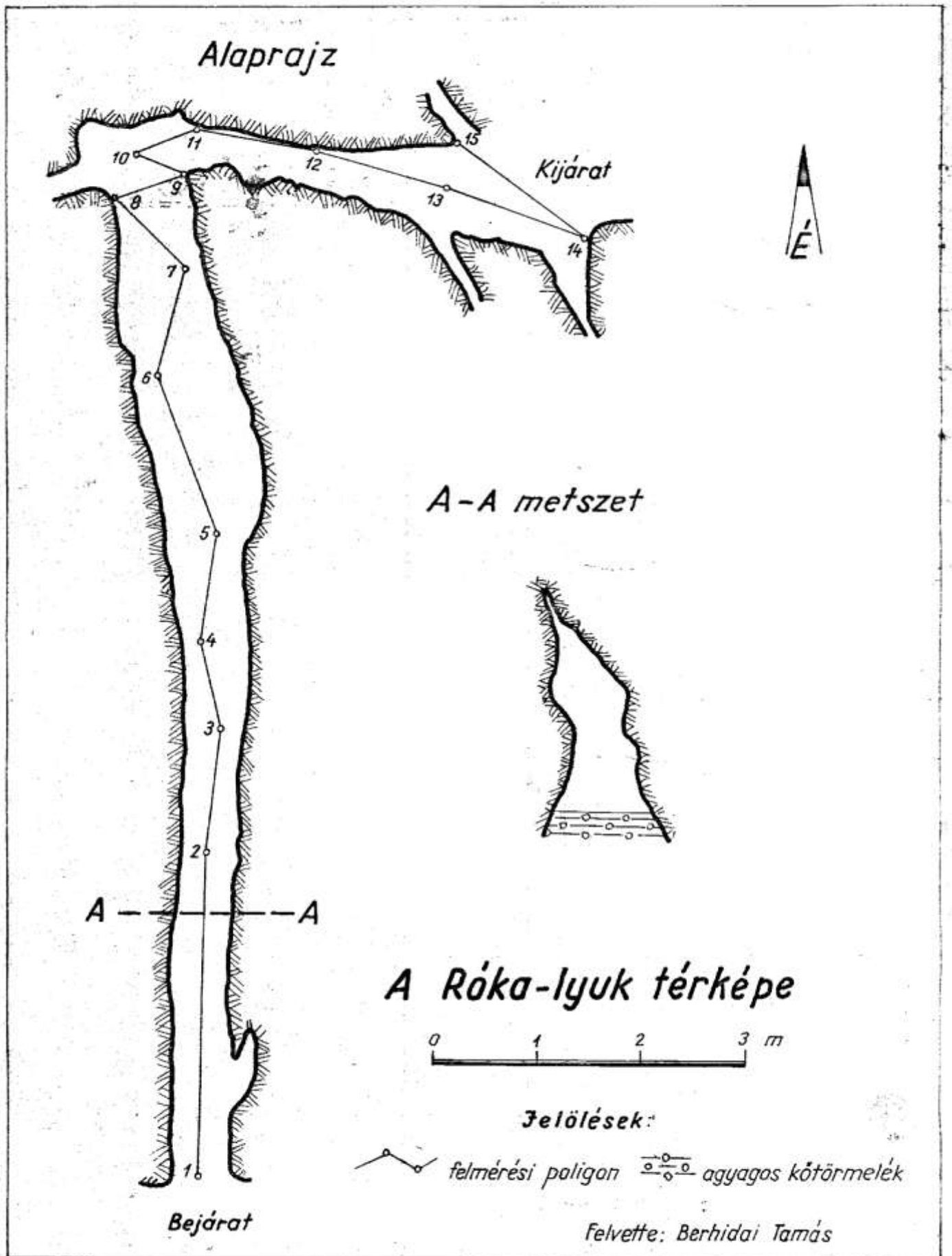
Barlangtani Intézet

D - 1976 - 12.

Könyvtára

MEDOSZ - VITUKI

J E L E S T É S a
P a p p F e r e n c
Barlangkutató Csoporthoz
1976-évi munkájáról

3. ábra

JELENTÉS

**A Papp Ferenc Barlangkutató Csoport
1976 évi
munkájáról**

JELENTÉS

A Papp Ferenc Barlangkutató Csoport

1976 évi munkájáról

1. A csoport kutatási területe

1976 évben a Papp Ferenc csoport kutatási területe az Aggtelek-Jósvafői karsatterületen a Jósvafői Kutató Állomás mérési körzetében helyezkedett el. A terület határai É-on és Ny-on a magyar-csehszlovák államhatár, K-en a Szelce-pusztá-Szin közötti bekötőút, D-en a Kecső-völgy és a Jósza-fölgye volt. A kutatási terület megegyezett az 1975 évvel. A csoport hozzájárulásával a területen dolgozott még két kutató csoport: az Óbudai Kinizsi csoportja a Nagyoldalon, a BEAC csoportja a Bolyamér-völgyben. A csoport Budapest környéki kut. területe a Ferenc-hegyen volt.

2. A csoport létszáma 1976 december 31-én 65 fő volt.

3. A csoport pénzügyi helyzete

A Papp Ferenc Csoport bevétele 1976 évben 42500 Ft volt. 1975 évről maradványként jelentkezett 17000 Ft. Az 1976 évi MEDOSZ támogatás 6000 Ft volt. Az MKBT 3500 Ft kutatási segéllyel támogatta munkánkat. A csoport tagsága tábori hozzájárulásként befizetett 6000 Ft-ot. Végül az OTvH a Karsath-barlang bejáratának felújítási munkájával kapcsolatban 10000 Ft előleget fizetett a

4.1.4 Az "Évkönyv" szerkesztési munkájában

Maucha László, dr. Cser Ferenc, és Csekő Árpád vett részt. Az év folyamán litografálásra előkészítették a VIII. kötetet, amely rövidesen megjelenik. Dr. Sárváry István, dr. Müller Pál és Maucha László résztvett az angliai kongresszuson megjelenő "Karszt és Barlang" különszám lektorálásai munkájában is.

4.1.5 Az Alapszabály Módosító Bizottság

munkájában dr. Cser Ferenc, vett részt. Vélemény nyilvánítással Maucha László, Hlavács László és Sohár István működött közre a Bizottság munkájában.

4.1.6 Fotopályázat

A Társulat 1976 évi fotopályázatán Gazdag László II. díjat nyert, Vass Imre-barlangi felvételeivel.

4.2 Klubnapok

1976 év folyamán minden csütörtökön a KÖVIZIG előadótermében tartottunk összejövetelt, melynek keretében az egyesületi ügyek és a kutatómunka szervezésén kívül számos vetített képes előadás hangzott el. Az előadások témája igen változatos volt, földtan, hidrogeológia, csillagászat, világjárás stb.

4.3. Bemutató barlangturák

Az év folyamán a csoport MEDOSZ tagsági kötelezettségének eleget téve több bemutató barlangturát vezetett az V. kerületi Természetjáró Szakosztály részére. Április 19-én Sohár István a Gerecse-hegység Pisznice-barlangba vezetett turát. A nyári és az őszi időszakban Sohár István, Preisinger Ferenc és Mészáros István vezetésével a Solymári-, Mátyás-hegyi-, Bátori-, Pálvölgyi- és a Ferenc-hegyi-barlangban voltak még bemutató turák.

4.4. Oktatási rendezvények

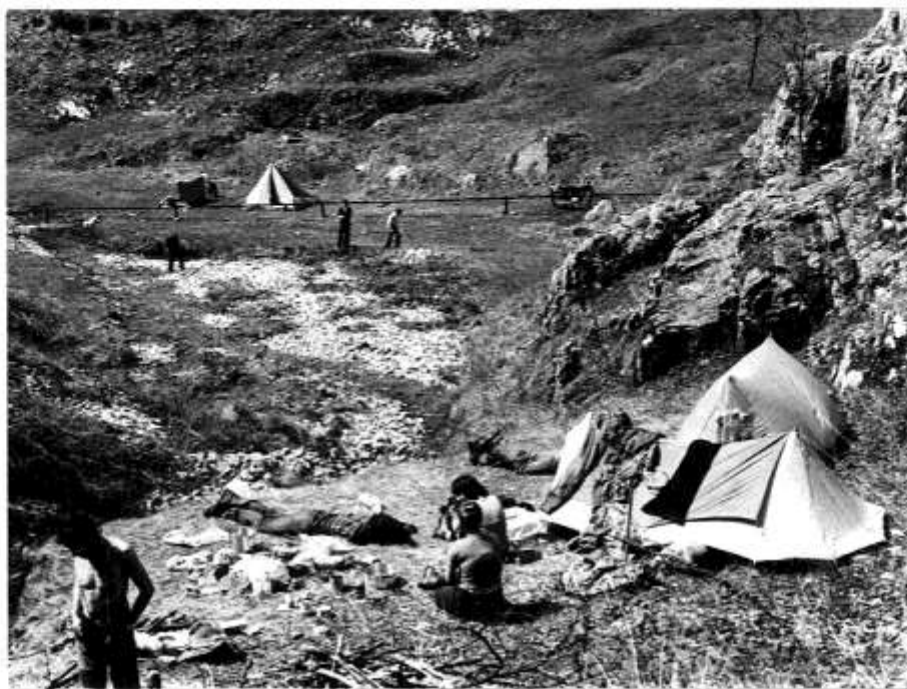
1976 október 17-én alapfoku barlangtérképezési versenyt rendeztünk a Remete-hegyi Felső-barlangban. A verseny szervezője dr. Sárváry István és Maucha László volt. Az oktatási célú versenyen a csoport 9 tagja vett részt 3 csoportban. A feladat az volt, hogy a legszükségesebb eszközökkel a helyszínen ellátva /mérőszinór, kompassz, collstok, lejtmérő, jegyzőkönyv stb./ melyik csoport tudja a Remete-hegyi Felső-barlangot 1 óra alatt a legtökéletesebben felmérni és 1 óra alatt a legjobb alaprajzot, hosszmetsetet és keresztmetseteket szerkeszteni. Az első díjat Kékedi Zoltán csoportja nyerte meg. A csoport tagjai voltak: Took András és Takács Imre.

4.5 Feltáró kutatások

4.5.1 Buvárkisérlet a Kecső-forrás

barlangrendszerének feltárására

1976 április 16-19-én a csoport 7 tagjával Mozsáry Péter, Mozsáry Gábor és Weinber Mária buvárakciót szervezett a szlovákiai Kecső-forrás barlangrendszerének feltárására. A csoport tagjai az alábbiak voltak: Kérdő Péter, Kérdő Ágnes, Kékedi Zoltán, Ábel Csaba, Szentirmai Katalin, Szabathiel Ákos és Józsa György. Az akció célja az volt, hogy a Milada-Vass Imre-Kecső rendszert minden lehetséges oldaláról megkíséreljük feltárni és a feltételezett nagyobb és kisebb barlangokból az összefüggést megtaláljuk. /Ismeretes, hogy a Vass-Imre-barlangnál talált nehézségek miatt a csoport már több éve egy fosszilis víznyelőbarlang feltárásával - Musztáng-bg. - ugyanebbe a rendszerbe szeretne bejutni. 1975 évben buvárakciókat szerveztünk a rendszerhez tartozó Milada-barlangban és a Feneketlen-Lednice-zsombolyban is, de ezeken a helyeken sem jártunk eddig eredménnyel. Ezért a csoport igen nagy érdeklődéssel várta a Kecső-forrás barlangja felőli bejutás lehetőségének tisztázását. A Kecső-forrás egy kőbánya-udvar-szerű bevágódás középső részén járható méretű, de nagyrészt vízzel kitöltött járatból tör napvilágra. A forrással szemben állva az

A Kecső-forrasznál rendezett buvár-akció táborának néhány
száradó buvárral.

Mozsári Gábor és Mozsári Péter a Kecső-forrás barlangjának
bejáratánál a 100-m-es szifonaszakaszhoz való merülés előtt.

A telefon-vezeték visszahuzása a Kecő-forrás barlangjából,
melynek segítségével a beuszasi mélység is meghatározható.
/Mészáros István és Mozsári Péter /.

A Kecő-forrás fakádási helye és egyben a forrás-barlang
bejárata a merülések közötti időszakban.

Hazatérés a Kecői-legelőkön át a Kecő-forrás vizgyűjtő területén végzett barlang kereső terepbejárásról.

udvar bal oldalán is található "delta-ág" járatok, melyeknek a végén viz áll. Az akció buvárai /Mozsáry Péter és Mozsáry Gábor/ közvetlenül a forrás fakadási helyén lévő vízjáratban próbálták kierőszakolni a bejutást. Kétszeri merülés során az alábbi eredményt érték el:

Mintegy 100 méteres szifonjárat átuszása után bejutottak egy kisebb légterű terembe ahonnan nincs továbbvezető vizalatti járat. A barlangrendszerbe vezető vízjárat megkeresése így a további kutatások feladata lesz. A buvárakciót terepbejárás követte a Kecső-forrás vízgyűjtő területén, a terület megismerése céljából.

4.5.2 Musztáng-barlangi munkák az év első felében

1976 január-február-március hónapban kéthetenként továbbfolyt a Musztáng-barlang feltárása a Kincső-kürtő alsó részének kibontása céljából. Ebben a munkában Kékedi Zoltán és Berhida Tamás vettek részt. A munka eredményeként megállapítható, hogy a járatok minden irányban elszűkülnek ebben a korábban igen biztató szakaszban. Március-13-14-én Gazdag László is résztvett ebben a munkában, egyidejűleg kiegészítő méréseket is végzett a Kincső-szakaszban. Ápr. 10-11-én Maucha László Mészáros István, Izápy Gábor megvizsgálták a helyszínt a nyári tábor előkészítése céljából és megállapították, hogy a feltárást más irányban kell folytatni.

4.5.3 Feltáró kutatások a Ferenc-hegyen

Berhidai Tamás, Császi Imre, Preisinger Ferenc és Kővágó Péter a tavasz folyamán folytatták a Ferenc-hegyi hévizes kúrtők továbbbontását. Ácsoló anyag hiányában azonban a munka csak kismértékben haladt előre.

4.5.4 Terepbejárás a Haragistyán

ujabb barlangjáratok feltárása céljából

Dr. Pályi Gyula március 5-12-ig a csoport 1976 évi tervének megfelelően terepbejárást végzett a Haragistyán a Musztáng-barlang és a Kecső-völgy közötti területen. A bejárás célja a rendszerhez kapcsolódó barlangok ill. karsztos formák keresése volt. Megfigyeléseit a 4.8.3 fejezetben közöljük.

4.5.5 Nyári kutatótábor a Musztáng-barlangnál

4.5.5.1 A tábor előkészítése

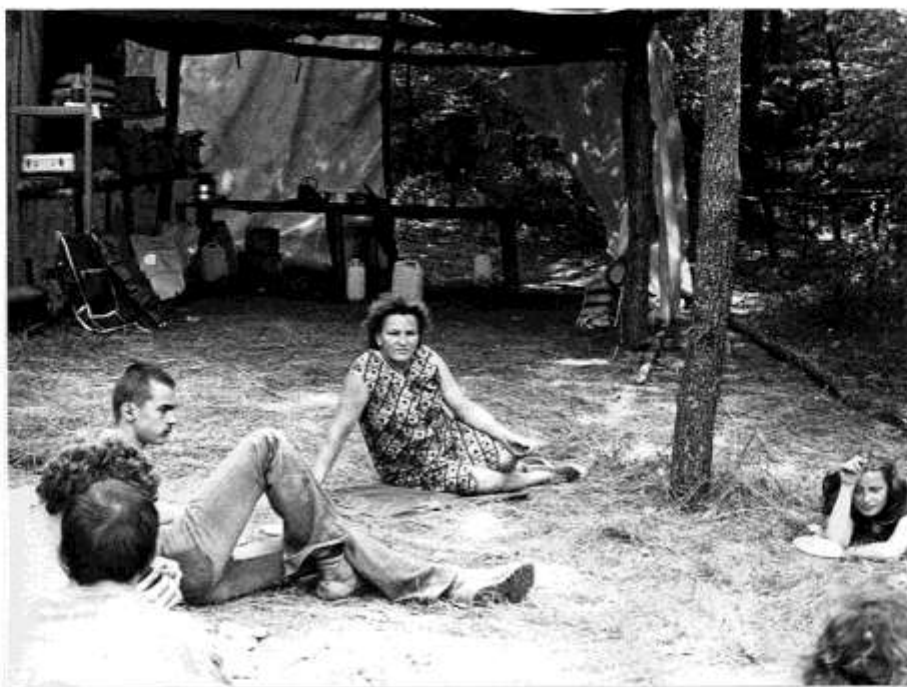
A sorrendben negyedik Musztáng-barlangi nyári kutatótábor előkészületei május-hónapban kezdődtek el. Az előkészítést Maucha László és Kérdő Péter végezte elsősorban. Hlavács László, György Péter, Császi Imre és Mészáros István valamint a csoport tagság közreműködésével. Az élelmezés, tábori életmentő felszerelés biztosításán kívül

Kérdő Péter táborvezető a sátrából is tudja irányítani a barlangban dolgozó műszak munkáját, vagy a kutató állomásról beszerzésre induló csoportot.

Munkába indulás előtt a táborban ebédel a délutáni műszak.

Ebéd utáni "szieszta" a konyhasátor előtt. A Kutató Állomásról Bőzei-néni /Farkas Andrásné/ is meglátogatta a tábort és Ücsi-bácsi /SZűcs Antal/ főztjét igen izletesnek találta.

A tábor meteorológiai állomása ,melynek műszer állománya 1 db. higrotermográfból és 1 db. állomás hőmérőből áll.

Vidám tabortűz augusztus 20-án este a taborban. A fotós "tűzi-
játékot" is varázsolt vakubevillanásos blende-tükröződés se-
gítségével.

előkészítettük a hagyományos gépi felszerelést. Világítási és gépüzemeltetési energiaforrásként 5,5 kW-os Benzínüzemű aggregátort és egy 300 W-os tartalék aggregátort szereztünk be kölcsönképpen. A bontási munkák elősegítésére kompresszort kölcsönöztünk. A csoport felszíni benzínmotoros csörlőjét átalakítottuk elektromos meghajtásra 1 fázisú 1,5 kW-os teljesítményű villanymotor felszerelésével, amelyet három fokozatu sebességváltóval láttunk el. Korszerűbb kézi irányító szervvel láttuk el az 1975 évben készített barlangi tirisztoros irányítású daruszerkezetet. Biztosítottuk a telefonkapcsolatot a barlang, a felszíni csörlő-állomás, a tábor és a Kutató Állomás között. 2 db kézi csörlőt és egy szerszámkészletet vásároltunk a csoport részére. Megszerveztük a kapcsolatot Budapest-Musztáng-barlang-Budapest viszonylatban.

4.5.5.2 A tábor munkája

A kutatótábor aug. 11 és 29 között zajlott le. A célkitűzés két részből állt:

1. A Musztáng-barlang és a Kecő-völgy közötti terület morfológiai vizsgálata.

2. Az első célkitűzésen belül egyrészt tervbe vettük a bejárati terem agyagos kitöltésének eltávolítását abból a célból, hogy tisztázzuk a "Fogfájós" elnevezésű, valamint a terem másik /Ny-i/ oldalán lévő járatkezdemény feltárási

Veneš Jutka kolozvári vendégünk kábelárkot ás
a Musztang-barlang bejáratánál

**A felszíni kiszolgáló részleg tagjai a hanyóra öntik a
bontási anyagot**

A kompresszor gép üzemállásba helyezése a kocsit mellett

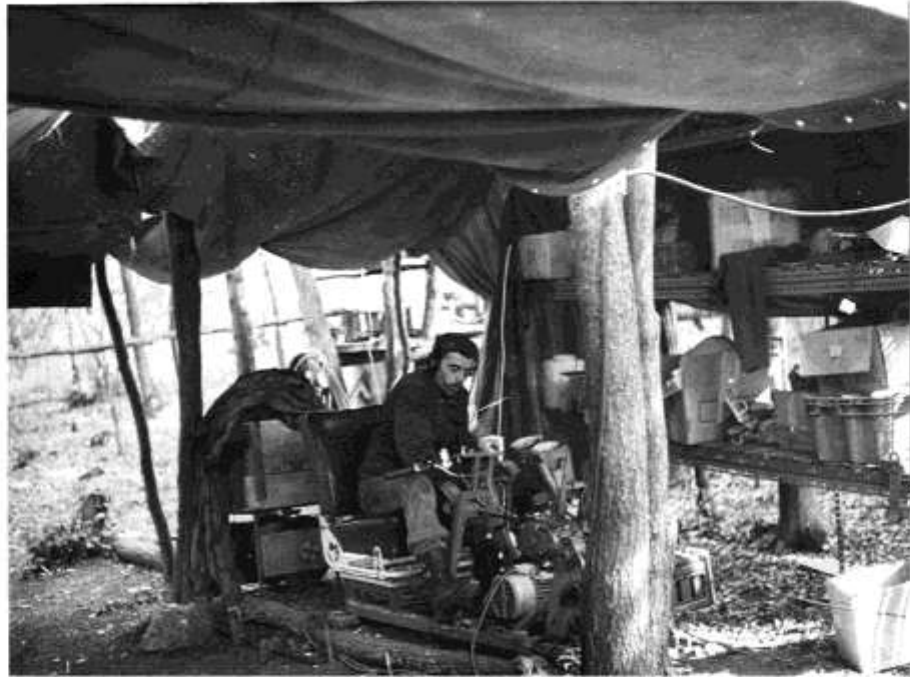
Takács Imre és Császi Imre a biztosításhoz szükséges fa-
anyagot vágja méretre

lehetőségét ill. azoknak a mélyebb szakaszokkal való kapcsolatot. Másrészt Hlavács László javaslatára tervbevéttük a Leslie-terem-Csiga-kürtő alatt cseppkőves és agyagos kitöltés további feltását, mert ez irány a barlang fő csapása, /E-D/ iránnyal egyezik meg. A második célkitűzés arra irányult, hogy a Musztáng-barlang D-i környezékében újabb barlangjáratokat kutassunk fel. Ennek a célkitűzésnek a keretében Császi Imre vezetésével kisebb karsztos járatok feltárását /pl. Róka-lyuk/ már 1974 óta folyamatosan végzik. A kutatótábor munkájában összesen 56 fő vett részt. Ebből 46 fő a Papp Ferenc csoportból, 8 fő a BSE csoportból, és 2 fő a kolozsvári Amatőr Barlangkutató Kör tagjai közül. A tábor ideje alatt 20 vendég tartózkodott a táborban 1-2 napot. Nevezetesebb vendégek voltak: Egri László Kolozsvárról, valamint 2 gruz vendég és kísérői /Keselyák Péter vendégei a Szovjetunióból/. Az állandó tábor létszáma 26 fő körül ingadozott, ezért lehetőség volt napi kétszer nyolc órás 12-13 fős csoportok indítására. A táborvezető Kérdő Péter, helyettese Hlavács László volt. Együttal ők voltak a műszakok vezetői és a csűr-lő kezelői is. A tábor ételmezését Szücs Antal hajószakács minden igényt kielégítő módon biztosította.

A létszám megoszlása csoportonként a következő volt:

Papp Ferenc csoport

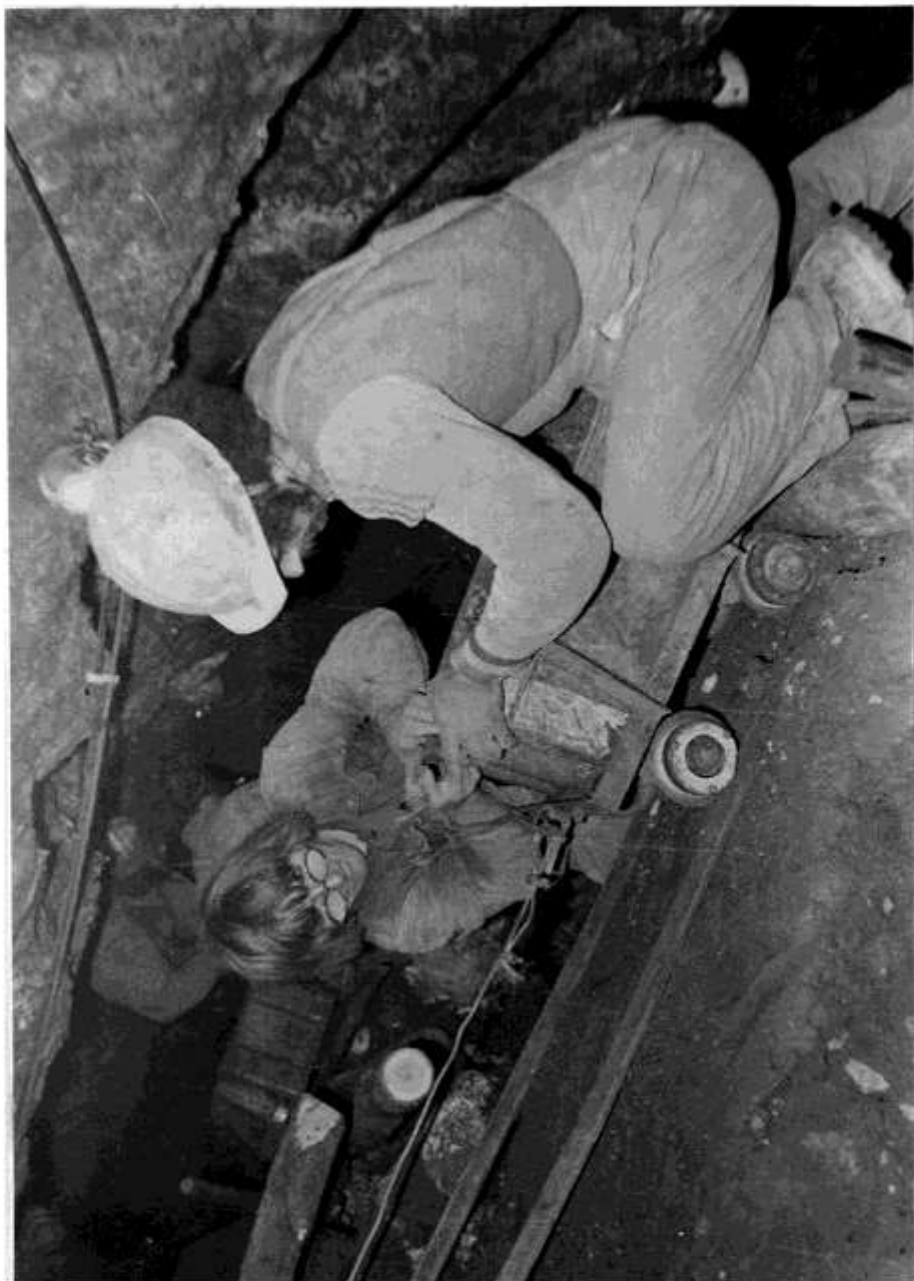
Ábel Csaba, Berczik Mária, Berczik Pál, Berhidai Tamás,

Kérdő Péter táborvezető a délelőtti műszak irányítása köz-
ben. A sátorlapokkal védett felszíni csőrőlőállásban a mun-
ka esőre időben sem áll meg.

Agyagos kőtörmelék bontása az Ákos-terem alján a "Fogfájós"
környékén.

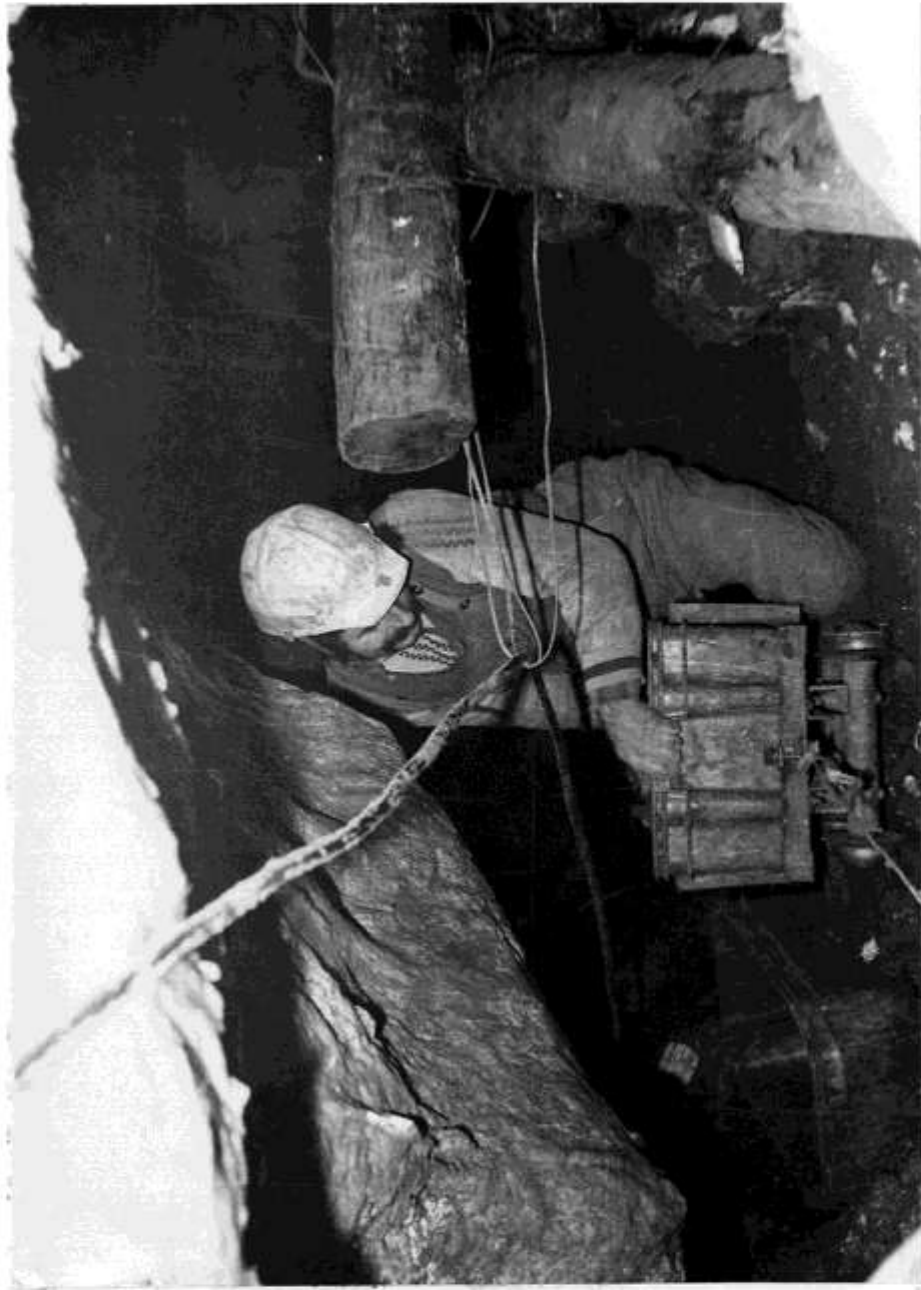

A mini-csille indítás előtt az Ákos-terem alján. /

A bontó-csoport tagjai ellenőrzik indítás előtt,

hogy a szállító-tartály jól illeszkedik-e az al-

vázhoz.

Csille "kezelés" a Rahát-folyosó kapujában az Ákos-
terem kibontása során

A villanymotoros csörlő-berendezés a Luszting-barlang bejárata felett. Hlavács László műszakvezető gégemikrofonos és fejhallgatós telefon segítségével tart kapcsolatot a műszak barlangban dolgozó tagjaival.

A szállító-tartály átrakása a barlangi csille-alvazról a felszínre, amelyen a kitermelt anyagot a hánycsakra gurítjuk.

A mini-ceille kiürítése előtt a nagyobb kövek kigurítása a
hányóra.

Berecs Pálás, dr. Czajlik István, Császi Imre, Császi Zoltán, Csekő Árpád, Bormán László, Gazdag László, Gáderos Miklós, Goda Mária, György Péter, György Péterné, Hetesi Zsuzsa, Hlavács László, Horn Ágnes, Horváth Éva, Kerecti György, Kékedi Zoltán, Kérdő Andrea, Kérdő Ágnes, Kérdő Péter, Kovács Judit, Losonczi Zoltán, Maucha László, Mészáros István, Mészáros János, Prokopp István, Preisinger Ferenc, Preisinger Ferencné, Rényi Márta, Révi Géza, Rónaki Olivér, Rónaki Olivéerné, Sági Péter, Sohár István, Szabó Gábor, Szabenyi Márta, Szentirmai Katalin, Szűcs Antal, Szűcs Antalné, Sabathiel Ákos, Takács Imre, Tóth András.

BSE csoport

Balogh István, Herer László, Józsa György, Kaján Bea, Kovács Kázmér, Lipcsei Tibor, Pálos Katalin, Rózsa László.

Kolozsvári csoport

Józan Béla és Veres Judit.

Aug. 11-től 17-ig tartott a tábor felszerelése és munkacsoportok helyszínre szállítása /előtábortól a munkát is Maucha László és Kérdő Péter irányította/. Aug. 18-án volt az első és 27-én volt az utolsó műszak, 28-án volt a tábor leszerelése és 29-én utazott vissza a csoport Budapestre.

A tábor első hetében a Musztáng-barlang bejárati termének

Az Akos-terem "Fogfájás" melletti alacsony szakaszában
talált cseppkőbe "fagyott" hallstadti kora cserépmaradvány
eredeti állapotában.

Az Akos-terem Ny-i oldalán lévő járat bontása során a csille
indítása.

feltárását végeztük. A munka során a terem teljes kibővítésének tiszteletére azt - Bohn Péter korábbi javaslatára - Ákos-teremnek neveztük el. Barbácsi Ákos okleveles geológus és nagy természetjáró emlékére, aki közvetlenül egyetemi tanulmányai befejezése után 1963-ban motorszerencsétlenség következtében meghalt. /Barbácsi Ákos Maucha László és Bohn Péter egyetemi kollégája volt/.

A "Fogfájós" járatát kibontottuk, megtaláltuk a korábban elérhetetlen cseppkövesedett hallstatti cserépmaradványt, de sem itt, sem a terem másik oldalán lévő járatban nem lehetett járható méretű folytatást találni.

A tábor második hetében a Hlavács féle javaslat szerint megkezdtük a Leslie-terem aljának feltárását. Számos vastag cseppkőkéreg ellenére sikerült kibontani egy mintegy 2 méter széles "patakmeder"-jellegű járatot, amely az egykori vízfolyás útja lehetett déli irányban. Az ember magasságúra kibontott járatot mindkét oldalon szálkő, felül pedig cseppkőkéreg-mennyezet határolja el a régi Leslie-teremtől. A harmadik szinten /ld. 1. ábra/ megelőző munkálatként a nagyobb omladék-kövek eltakarításával általános tereprendezés részübevágás történt. Abból a célból, hogy az anyagszállításhoz szükséges csillepályát ki lehessen építeni.

A Leslie-teremben kutatógödör készült a cseppkőkéreg vastagság ellenőrzésére.

A "patakmeder"-járat kibontása ígéretesnek mondható.

mert ismét nagy szelvényben lehet bontani, és a bontás iránya megfelel a barlang fő csapásirányának. Ebben az irányban sikerrel kecsgettető barlangi légáramlást egyelőre még nem észleltünk.

A Músztang-barlang bontásával egyidejűleg pihenőműszakokban Császi Imre vezetésével rendszeresen folyt a környék terepbejárása és morfológiai vizsgálata valamint a Rókalyuk további bontása és felmérése amelyről részletesebben a 4.8.3 fejezetben számolunk be.

4.5.5.3 A tábor eredményei

Összefoglalva a tábor eredményeit megállapíthatjuk, hogy a Músztang-barlang feltárásában reális kutatási irányt lehetett kijelölni. A Kincső-kürtő alatti szűk járatrendszerben ugyanis a szűk méretek miatt nincsenek meg a hatékony munka feltételei.

A tábor folyamán műszakonként 80, naponta 160 "minicsille" anyagot termeltünk ki. 9 nap alatt 18 műszakban át összesen 1440x40 liter azaz 57,6 köbméter anyagot termeltünk ki. Az előző évhez képest a nagyobb teljesítményt kevesebb munkával értük el, ami a gyors és üzembiztos elektromos csörlőmeghajtás javára írható.

4.5.6 Részvétel a kolozsvári Amatőr Barlangkutató Kör
Bihar hegységi barlangfeltárási munkáiban

Csoportunk 8 tagja vett részt szeptember első hetében a kolozsvári csoport Bihar hegységi kutatótáborában a **Bratka-völgyben**. Sohár István és felesége, Radó Tamás és felesége Szilvay Péter, Kékedi Zoltán, Bániel Mária, és Prokopp István részt vettek az ottani tábor kutatásaiban, a **feltárt barlangjainak feltárásában és bejáró munkáiban.**

4.5.7 Kiszttáng-barlangi munkák az őszi időszakban

A nyári tábor munkájának folytatásaként szeptember folyamán Bernidai Tamás és Izápy Gábor egy alkalommal további feltárást végzett az új munkahelyen, a "patakmeder"-járatban. Néhány nagyobb közettömb eltávolításával bővítették a kutató tárót.

4.5.8 Terepbejárás a Haragistyai fennsík on újabb barlang-
járatok feltárása céljából

1976 nov. 6-án Kékedi Zoltán és Révi Géza terepbejárást végzett a Ménes-völgy és az országhatár közötti területen /bányaoldal és környéke/. Megvizsgáltak két árvízi forrásrészt a völgytalp felett 50-60 méter magasan.

A Róka-lyuk bejárata bontás közben. Ez a kutatási hely a Musztáng-barlangtól D-re fekvő dolinából nyílik.

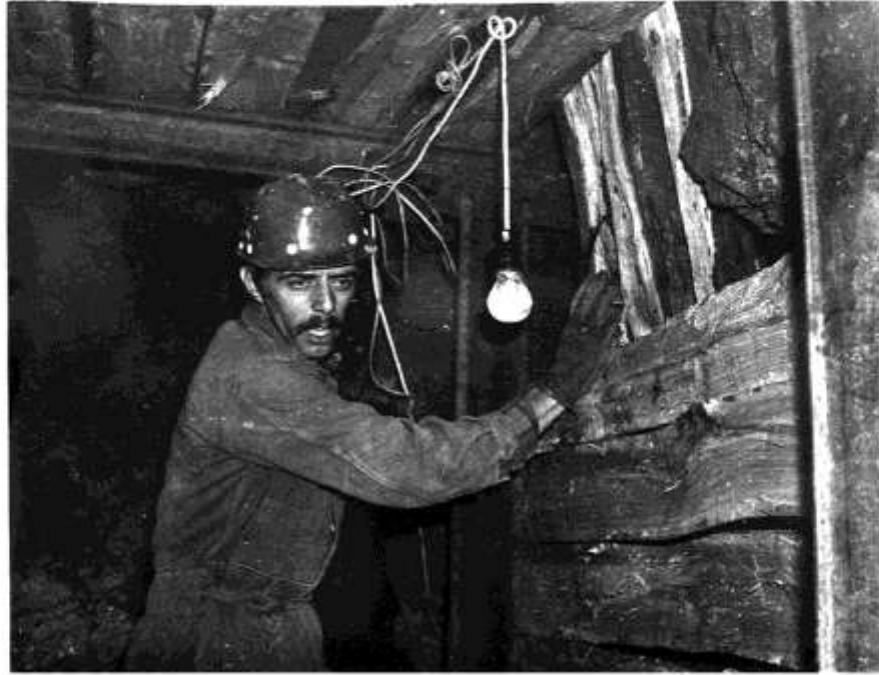
Az egyik barlang járható hossza 10 m, a másik járható hossza kb. 3-4 m volt.

4.6 A Kossuth-barlang beomlott bejárati tárójának ujjáépítése

4.6.1 A munkálatok előkészítése

Az Országos Természetvédelmi Hivatal Barlangtani Intézetének felhívására a Papp Ferenc csoport 1976 évben elvállalta a Kossuth-barlang bejárati tárójának tisztítási és helyreállítási munkáit.

A Kossuth-barlang bejárati tárója 1954-56 évben létesült. A mintegy 80 m hosszú régi eltömődött barlangjáratok mentén haladó táró első 50 m-es szakasza lejtő törmelékben lett kihajtva, amelyet faácsolatokkal biztosítottak. 1964-ben a Kutató Állomás kicserélte az ácsolatokat. 1974-re azonban az ácsolatok ismét teljesen megrongálódtak és összeomlottak. Az időközben jelentkező nagy árvizek /1970, 1974/ nagymennyiségű iszappal töltötték fel a bejárati szakaszt. A táró csaknem járhatatlanná vált és életveszélyes állapotba is került. Ezért vált szükségessé a bejárat rendbehozatala. Julius-augusztus hó folyamán Maucha László és Kérdő Péter előkészítette az építési munkákhoz szükséges felszereléseket és beszerezte a biztosításhoz szükséges TH-biztosító acélkereteket és a bányafát.

Kérdő Péter a Kossuth-barlang bejárati tárójának kiépítése során az új ácsolat szerelését irányítja.

Csille-palya kiépítése a Kossuth-barlang bejárati tárójában az első TH-keret beépítése során.

A Kossuth-barlang bejarati téréja a felújítás alatti időszakban. A képen jól látható az acélkeretek összeszerelési módja. A főte-biztosító acélgerendát 4 db. U-alaku 46-os csavaros pánt rögzíti.

4.6.2 A bejárati tőrő ujjáépítése

A tisztítási és ácsolási munkákat a csoport tagjai 1976 szeptember hónapban kezdték el. Átlagosan 8 fő 5 szabadszombatos hétvégén szállt ki Jósvalőre Kérdő Péter, Hlavács László és Maucha László vezetésével. A munkát november hó végére fejezték be. A munkában az alábbiak vettek részt: Kékedi Zoltán, Révi Géza, Berhidai Tamás, Józsa György, Ábel Csaba, Karath György, Császi Imre, Mészáros István, Horn Ágnes, Kérdő Andrea, Berczik Mária, Horváth Éva, Sebő Gábor, Takács Imre, Horn Ágnes, és Sági Péter.

4.6.3 A munka eredménye

A munka eredményeképpen a decemberi árvíz kezdetéig sikerült a tervezett munkát elvégezni. A Kossuth-barlang bejárati tőrőjének a lejtőtörmseléken haladó első 50 m-es szakaszát kitisztottuk és megbízható fém tartókeretekkel, valamint az erre támaszkodó bányafa elemekkel a szükséges biztosítást elvégeztük.

4.7 Kapcsolatfelvétel a Brüni Barlangkutató csoporttal

1972 november 19-20-21-én Kérdő Péter vezetésével a csoport 3 tagja meglátogatta a Morva-karszton dolgozó

Brüni Barlangkutató Csoportot, hogy megbeszélést tart-
sanak egy tervezett együttműködéssel kapcsolatban. A
Brüni csoport jelenleg a Bichy Skala nevű barlangban
végez feltáró kutatást. A barlang bejáratánál egy kis
kutató állomást létesítettek. A barlang kb. 800 m hosz-
szu, átlagos keresztmetszete 10-15 m magas és 6-10 m
széles patakos barlangrendszer. Végpontján vízszintesen
rétegzett mészkőben Y-alaku elágazás és az alá bukó
járatok vannak, ahol az egyik ág mentén járható méretű
tárhajtással próbálnak bejutni a még ismeretlen sza-
kaszokba. Megállapodtunk a Brüni csoport vezetőivel,
hogy 1977 nyarán 1 hetes turát szervezünk a Morva-karszt-
ra és résztveszünk csoportjuk munkájában.

4.8 Gyakorlóturák

A csoport fiatalabb tagjai az év folyamán 5 alkalommal
jártak a Mátyás-hegyi-barlangban, 2 alkalommal a Solymári-
barlangban, 2 alkalommal a Ferenc-hegyi-barlangban, több
alkalommal jártak a Pilis-barlangban. A Szoplaki Ürdöglyuk-
ban, az ürömi viznyelőben, a Rókahegyi-barlangban, a
bükki Diabáz-barlangban, a csersegtomaji kutbarlangban és
a kevélynyergi Természetbarát-zeombolyban, 1-1 alkalommal
volt gyakorló tura. Ezeket a turákat Berhidai Tamás,
Kékedi Zoltán és Preisinger Ferenc vezette. Résztvevők

voltak: Sebő Gábor, Losonczy Tibor, Takács Imre, Kereszti György, Toók András, Borsos Balázs és Sági Péter. A Papp Ferenc és a BSE csoport mintegy 30 tagja november 13-án megtekintette a Gellért-hegyi-tárct Szalontai Gergely szakmai vezetésével.

4.8 Tudományos kutatási munkák

4.8.1 A karsztvizek és a karsztos kőzetek árapályának tanulmányozása

A korábbi mérési eredmények feldolgozása arra az eredményre vezetett, hogy a Nyirádi 13 sz. kutban nemcsak kiugróan nagy, hanem a rétegdilatációval ellentétes árapály ingadozást lehetett észlelni. A Jósvalói Vass Imre-barlangban végzett kőzetmozgás és forráshozam mérések megmutatták, hogy a jelentősebb függőleges és vízszintes nyírómozgásokat a forráshozam, vagyis a karsztvízszint változása okozza. Ennek alapján Maucha László elméletet dolgozott ki a karsztvizek árapály mozgásának lehetséges mechanizmusára. E szerint az árapály okozta vízszint ingadozás vízterhelés változással visszahat a karsztos kőzetblokkok egyensúlyi és állapotára.

4.8.2. A melegforrás-barlangok keletkezésének vizsgálata

Dr. Müller Pál vizsgálatai szerint a melegforrás barlangok keletkezésének legfőbb oka az a tény, hogy a források közelében nagyon nagy a lehetősége a keveredési korróziónak. Mivel a keveredő víztömegek általában különböző hőmérsékletűek, ezek igyekeznek a karsztos kőzetben - a fajszülkülönbség miatt - egymás fölött rétegződve elhelyezkedni. A kétféle víz határfelületén a legintenzívebb a keveredés, és így az oldás is. Ez az oka az ilyen barlangok gyakran többé-kevésbé vízszintes kiterjedésének. A kisebb formák magyarázatánál Müller Pál nagy jelentőséget tulajdonít a konvekciós áramlásoknak, amelyhez az energiát a hőmérsékletkülönbség szolgáltatja. Ezzel magyarázza a függőleges kúrtók és gömbfülkék keletkezését.

4.8.3 A Haragisztyai-fennsík D-i részének morfológiai vizsgálata

1976 évben megkezdtük a tágabb értelemben vett Haragisztyai-fennsík Músztang-barlangtól D-re eső területének részletes morfológiai vizsgálatát. A bejárásra kijelölt terület határait az alábbiak szerint jelöltük ki: É-on és K-en a Jósvalfő-Kutató-Állomás - Músztang-barlang - Országhatár - XII/13 kő, Ny-on a magyar-csehszlovák

államhatár, D-en a Kecő völgye.

A vizsgálat célja elsősorban az volt, hogy a terület minden egyes dolina bejárása alapján áttekintést nyerjünk az eddig még ismeretlen barlangok elhelyezkedéséről, illetve azok méretéről.

A terület bejárása már 1976 március 5-12 között elkezdődött. /Dr. Pályi Gyula/. A csoport tagjai a területen 17 dolinát vizsgáltak meg részletesen, az eredményeket térképen is rögzítettük. A 2. ábra szerint röviden az alábbiakban foglaljuk össze a munka eredményeit:

A 3., 4., 7., 8., 11., 13., 17-es sz. dolinában nem találtunk barlangra mutató nyomokat, bár a 17. sz. dolinában felszine erősen karrosodott. A 2. sz. dolinában két helyen találtunk karrosodott sziklát, melyben többkijáratos boz- vagy rókalyuk található. Az 5., 6., 14. sz. dolinában egészen karrosodott felszint találtunk. Az 5. sz. dolinában É oldalon meredek letörést, a 6. sz. dolinában hajdani csemetekert nyomait, a 14. sz. dolinában K-en és Ny-on szemben álló sziklacsoportot figyeltünk meg, de barlangot nem találtunk. A 9. sz. dolinában É oldalon van karrosodás, a 10. sz. dolinában a Ny-oldalon két helyen van sziklás felszín, egyikben esetleg bontható repedés is található. A 12. sz. dolina a tábor mögötti lapos dolina volt, amelynek karrosodását érdemes lenne furásokkal tisztázni. A 15. sz. dolina elliptikus alakját szemben álló szirtek

okozzák. A 16. sz. dolina pereme a lejtő mentén helyezkedik el, D-i partja alig pár m magas, ahol friss kőbontás nyoma található, amely valószínűleg mészkővető hely volt. Végül az 1. sz. dolina ujravizsgálandó, mert a bejárás során nem lett kellő részletességgel átnézve. Megkezdtek a terület földtani viszonyainak reambulálását. is helyszíni rétegmérésekkel és légifoto adatok alkalmazásával. A feldolgozás folyamatban van, ezért az eredményekről csak később fogunk hírt adni.

5. Összefoglalás

Számos nehézség ellenére csoportunk 1976 évben is aktívan végezte feladatait. Az előző évhez képest 50 %-kal több pénzzel gazdálkodtunk. Éves tervünket nagyjából teljesíteni tudtuk. Az év minden időszakában munkálkodtunk kutatási területünkön feltáró és tudományos vonatkozásban, oktatási és sportköri feladatokat hajtottunk végre, ápoltuk és növeltük külföldi kapcsolatainkat, jelentős létszámmal megrendeztük nyári táborunkat, munkát vállaltunk a csoport ellátása érdekében, számos gyakorló barlangturát hajtottunk végre, valamint résztvettünk a Társulat munkájának minden területén.

Számszerűen jellemezve: a csoport aktivitását, megállapíthatjuk, hogy 1976 évben a Társulat munkájában 12 rendezvé-

nyen, vagy szervezési munkában összesen 16 fő vett részt. A csoport 1976 évi munkája keretében 6 bemutató barlangturán összesen 3 fő vett részt, 1 oktatási rendezvényen 11 fő vett részt, a feltérő-kutató munkákban - beleértve a tábort is 10 akcióban 49 fő vett részt; a terepbejárásokon 3 megmozdulás keretében 7 fő vett részt; a Kossuth-barlang munkában 5 alkalommal 8 fő vett részt; gyakorló turákon 19 különböző barlangban 22 fő járt, 3 féle tudományos munkában 5 fő vett részt; végül külföldi turán vagy feltáráson 2 alkalommal 11 fő vett részt.

Összesen tehát 61 különféle megmozduláson a csoportból 51 fő vett részt. Ez azt ejelenti, hogy 1976 évben a Papp Ferenc csoport tagságának kereken 80 %-a vett részt a munkában.

Budapest, 1977. február 1.

/Maucha László/
csoportvezető